

Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium
info@mkm.ee

Teie 17.10.2025 nr 2-2/3595/1
Meie 06.11.2025 nr 1-12/57

Töövaidluse lahendamise seaduse ja teiste seaduste muutmise seaduse eelnõu

Täname eelnõu ja arvamuse esitamise võimaluse eest.

EAKL on alati pooldanud töövaidluskomisjonide (TVK-de) asemel sõltumatu töökohtu loomist, mis lahendaks vaidluse kiiresti, odavalt ja lihtsustatud menetlusnormidega. Kahjuks aga sõltumatut töökohust Eestis ei ole.

Eestis puudub tööõnnetuste ja kutsehaiguste kindlustus ja tööõnnetuste arv ei vähene. TVK-de pädevusse ei kuulu tööõnnetusest või kutsehaigusest tingitud tervisekahjustuse, kehavigastuse või surma põhjustamisega tekitatud kahju hüvitamise vaidluse lahendamine. Töötajatel on tööõnnetusest ja kutsehaigusest tingitud kahju sissenõudmisel olematud võimalused oma õigusi tavakohtutes kaitsta. Seetõttu on vajalik kindlasti ka selle probleemiga riigi tasandil tegeleda.

TVK-le avalduse esitanutest on 90% töötajad, seetõttu TVK menetlus peaks olema töötaja jaoks võimalikult lihtne. Eelnõuga kõrvaldatakse mitmed menetluslikud probleemid viidetega TsMS-le. Seega muutub TVK menetlus üha enam sarnaseks kohtu menetlusega ja on oht, et ilma kvalifitseeritud õigusabi kasutamata ei ole töötajal võimalik menetluses osaleda. Seetõttu on vajalik tagada tasuta õigusabi inimestele, kes ei ole võimelised ise TVK-sse korrektseid avaldusi esitama.

Eelnõu punkt 4 näeb ette TvLS § 7 lõike 3 muutmise.

Muudatuse tagajärjel oleks TVK juhataja palgaks 80% riikliku lepitaja põhipalgast põhjusel, et palgataseme tõstmine praegusest kõrgemale ei ole ettenähtavas tulevikus võimalik. Hetkel võimaldab seadus maksta TVK juhatajale 80–100 % riikliku lepitaja põhipalgast. TVK juhatajad oma valdkonna tippspetsialistid, kes peaksid saama kindlat garanteeritud kuupalka. TVK juhatajate palgatase peab olema motiveeriv ja ei tohi sõltuda Tööinspeksioonist (TI). Palume jätta TvLS § 7 lg 3 muutmata ja jätta seadusse võimalus saada parematel aegadel kõrgemat põhipalka.

Eelnõu punktiga 6 muudetakse TvLS § 7 lõiget 7 nii, et edaspidi rakenduvad TVK juhatajatele ATS § 61 lõiked 1,2, 5 ja 6 ning § 63.

Muudatuse tagajärjel on võimalik maksta TVK juhatajatele muutuvpalka. TVK juhatajale makstav palk hakkab sõltuma TI peadirektori poolt kehtestatud palgajuhendist. Muutuvpalga maksmise korral makstav palk hakkab sõltuma sellest, kas määratud teenistusülesanded on korrektselt täidetud. Eelnimetatud muudatus vähendab TVK juhataja ametikoha sõltumatust, sest TVK juhataja muutub tavaliseks ametnikuks TI struktuuris. Seetõttu ei ole võimalik muudatust toetada.

Punktiga 9 muudetakse TvLS § 12 lõiget 1, millega nähakse ette, et TI korraldab TVK tööd tervikuna.

Juhul, kui TVK juhatajate teenistuskohad on TI struktuuris, nende töötasu tuleb TI eelarvest, kaebused TVK tegevuse kohta vaatab üle TI peadirektor ja TI korraldab TVK tööd tervikuna, ei saa enam väita, et TVK on sõltumatu kohtuväline organ.

TVK sõltumatuse küsimus oli päevakorras juba 2023. aastal, kui analüüsi TVK tööd. Vajalik oleks olukord, kus nii töötajad kui ka tööandjad selgelt eristaksid TI ja TVK-d. Inimesed ei saa aru, et TI juures asuv TVK on sõltumatu töövaidlusi lahendav organ. Tallinnas asub TVK TI ruumides ja mingilgi moel pole aru saada, et tegemist ei ole TI allasutusega. Enamus TI juristide poole pöördunud inimestest on veendunud, et TI juristide nõuanded on TVK-dele kohustuslikud.

Punktiga 15 muudetakse TvLS § 16 lõigete 1 ja 2 sõnastust selgemaks ja arusaadavamaks.

Kindlasti on hea, kui selge sõnastus ütleb, et TVK-s kantud menetluskulud kannavad pooled ise. Töötaja seisukohast on ebaõiglane, kui vaidluse jätkumisel kohtus peab töötaja maksma teise poole TVK-s kantud menetluskulud. Veelgi enam ei tohiks tekkida sellist olukorda, kui töövaidlust kohtus läbi ei vaadata ja töötajalt nõutakse vastaspoole TVK-s kantud kulusid võlaõigusseaduse sätete alusel.

Palume TvLS § 16 lõiget 2 muuta selliselt, et TVK-s kantud menetluskulud ei ole võimalik pooltel välja nõuda ka kohtumenetluses.

Punktiga 46 muudetakse TvLS § 40 lõiget 1 ja suurendatakse kirjalikus menetluses lahendatava nõude kogusummat 8000 euroni.

Kui vaidluse asjaolud on selged ja poolte istungile ilmumine ei ole vajalik, siis võiks nõuete kogusumma piir olla veelgi suurem. Samuti võiks kaaluda piirsumma kaotamist. Töötajate töötasud on väga erinevad, alates töötasu alammäärast kuni mitme tuhandeni. Seetõttu, miks peaks kõrgema töötasuga töötaja selget töötasu nõuet lahendama istungil ainuüksi seetõttu, et tema töötasu on suurem.

Punktiga 68 muudetakse TvLS § 58 lõiget 5 nii, et töövaidlusasja jätkumisel kohtumenetluses kaotatakse kohtu õigus nõuda avalduse esitamist hagi menetluses ettenähtud vormis.

Muudatusega justkui kaob kohtul õigus nõuda avalduse uuesti esitamist hagiavaldukena, kuid samas säilib kohtul võimalus nõuda hagi tervikteksti esitamist, kui TVK-s on avaldust muudetud. Muudatus võib küll mingil määral muuta paremaks olukorda, kus TVK-sse avalduse esitanud töötaja on sunnitud koostama hagiavaldust. Samas jääb alles töövaidluste nõ nelja-astmeline lahendamine.

Praegu kehtiv olukord, kus TVK-s toimunud vaidlus algab maakohtus algusest peale, on töötajatele arusaamatu ja koormav. Enamikel juhtudel muutub töötaja hagejaks, kuigi ta on TVK otsusega rahul. Maakohtus algab vaidlus otsast peale, kuid ainult edasikaevatavas osas. Samas ei ole justkui edasikaebamist ja on sama vaidluse uuesti läbivaatamine. Kahjuks leidub tööandjaid, kes esitavad kohtule taotluse TVK otsuse uueks läbivaatamiseks ainuüksi seetõttu, et TVK otsus ei jõustuks. Teades, et töötaja ei ole võimeline ise kohtu jaoks dokumente vormistama ja tal puuduvad vahendid ka esindaja kaasamiseks, tekib olukord, kus TVK otsus ei jõustugi.

TVK juhatajad on spetsialiseerunud töövaidluste lahendamisele ja TVK otsuste kvaliteet on väga hea. Seetõttu tuleks kaaluda võimalust, et TVK otsustel oleks võrdväärne kaal esimese astme kohtuotsusega ja TVK otsuseid oleks võimalik vaidlustada teise astme kohtus.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Kaia Vask
EAKLi esimees